16 Ιανουαρίου 2022

Πανδημία: Το υπουργείο Παιδείας «απαντά» για τα μέτρα στους ναούς και επαινεί τη στάση της Εκκλησίας

/ Ορθοδοξία· Διεθνές Πρακτορείο Εκκλησιαστικών Ειδήσεων

Ξεχωριστή αναφορά στα μέτρα που ελήφθησαν για τις εκκλησίες κατά τη διάρκεια της πανδημίας γίνεται στην ετήσια έκθεση «Περιστατικά εις βάρος χώρων θρησκευτικής σημασίας στην Ελλάδα» που έδωσε στη δημοσιότητα το Τμήμα Θρησκευτικών Ελευθεριών και Διαθρησκευτικών Σχέσεων της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Εκπαίδευσης και Διαθρησκευτικών Σχέσεων της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

- **της Δέσποινας Σωτηρίου**

Μάλιστα, το υπουργείο Παιδείας επαινεί την στάση της Ορθόδοξης Εκκλησίας, κάνοντας ιδιαίτερη μνεία στην Α.Θ.Π. τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο και τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμο για την στάση που τήρησαν παρά τις επιθέσεις που δέχθηκαν.

Επίσης αναφέρει τον σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισε η Ορθόδοξη Εκκλησία, εκτός από την πανδημία, τόσο στην οικονομική κρίση που κορυφώθηκε το 2012 όσο και στην προσφυγική κρίση του.

Στο εισαγωγικό σημείωμά του, Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων, Γιώργος Καλαντζής, αναφέρει χαρακτηριστικά:

«Το 2020 λήφθηκαν πρωτοφανή μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού, τα οποία αφενός ήταν απολύτως αναγκαία για την διασφάλιση του συνταγματικού αγαθού της προστασίας της δημόσιας υγείας, αφετέρου άγγιζαν τον πυρήνα του συνταγματικού αγαθού της θρησκευτικής ελευθερίας. Για τον λόγο αυτό, στην Έκθεση για το 2020 περιλαμβάνεται ειδικό κεφάλαιο για τα μέτρα κατά της πανδημίας, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλες χώρες της Ευρώπης και

της Ανατολικής Μεσογείου».

Σύμφωνα με τον ίδιο, από τα δεδομένα προκύπτουν τα εξής:

α) η Ελλάδα κινήθηκε έγκαιρα και αποφασιστικά λαμβάνοντας σειρά μέτρων για την αντιμετώπιση του πρώτου κύματος της πανδημίας.
β) τα μέτρα για τους χώρους λατρείας λήφθηκαν υπό τους ίδιους υγειονομικούς όρους που αφορούσαν και όλες τις άλλες απαγορεύσεις της αντίστοιχης χρονικής περιόδου. Ως εκ τούτου, δεν υπήρξε καμία αρνητική ή θετική διάκριση εις βάρος ή εις όφελος αντίστοιχα των θρησκευόμενων πολιτών ή μεταξύ των θρησκευτικών κοινοτήτων.
γ) τα μέτρα που έλαβε η Ελλάδα είναι όμοια ή ανάλογα με μέτρα που έλαβαν και πολλές άλλες χώρες, διαφοροποιούμενα κυρίως ως προς τον χρόνο λήψης ή την έκταση εφαρμογής τους.

Οι αποφάσεις του ΣτΕ

Ο κ. Καλατζής υπενθυμίζει ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας αποφάνθηκε ότι τα μέτρα κατά της πανδημίας που ίσχυσαν για τους χώρους λατρείας δεν παραβίαζαν το Σύνταγμα και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (βλ. Απόφαση 49/30-3-2020).

Όλες οι θρησκευτικές κοινότητες της χώρας συνέδραμαν στην προσπάθεια αντιμετώπισης της πανδημίας, όμως ιδιαίτερο βάρος ευθύνης ανέλαβε αναπόφευκτα η Ορθόδοξη Εκκλησία, καθώς οι Χριστιανοί Ορθόδοξοι αποτελούν περισσότερο από το 95% του πληθυσμού.

Επισημαίνει μάλιστα ότι σε όλες τις θρησκευτικές κοινότητες υπήρξαν αντιδράσεις κατά των μέτρων από (μεγαλύτερη ή μικρότερη) μερίδα πιστών που θεώρησε ότι αποδεικνύει την πίστη της με τη μη τήρηση των μέτρων, αναπόφευκτα και πάλι, λόγω πληθυσμού, οι μεγαλύτερες και πλέον οργανωμένες αντιδράσεις σημειώθηκαν εντός της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Απαντώντας σε «θεωρίες συνωμοσίας»

Στην έκθεση γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο «φαινόμενο της κατανόησης της πανδημίας μέσα από θεωρίες συνωμοσίας» τονίζοντας ότι δεν ήταν αποκλειστικά ελληνικό και ούτε αφορά μόνο όσους θρησκεύονται.

«Κινήματα αρνητών και αντιεμβολιαστών, δηλαδή κινήματα εναντίον του ορθού λόγου και της επιστήμης, εμφανίστηκαν σε όλες τις χώρες και εκκινούν από

διαφορετικές αφετηρίες θρησκευτικού, φιλοσοφικού, ιδεολογικού, πολιτικού ή άλλου χαρακτήρα. Η βασική παρατήρηση που ισχύει για όλες τις θρησκευτικές κοινότητες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, είναι ότι η θρησκευτική διάσταση των κινημάτων αρνητών και αντιεμβολιαστών είχε ως κύριο χαρακτηριστικό ότι αρνητές και αντιεμβολιαστές αυτού του τύπου αυτοπροβάλλονταν ως οι «αληθινοί» πιστοί σε αντίθεση με τη «συστημική» έκφραση των αντίστοιχων θρησκευτικών κοινοτήτων, δηλαδή τη νομίμως αναγνωρισμένη ηγεσία των θρησκευτικών κοινοτήτων, η οποία, σε όλες τις χώρες, συντάχθηκε και υποστήριξε τις κρατικές πολιτικές αντιμετώπισης της πανδημίας» τονίζει χαρακτηριστικά.

Επαινώντας τον Πατριάρχη και τον Αρχιεπίσκοπο

«Στην Ελλάδα, η Ορθόδοξη Εκκλησία και ειδικότερα ο Οικουμενικός Πατριάρχης και ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος υπήρξαν τα κύρια θύματα της επίθεσης των αρνητών και των αντιεμβολιαστών, ενώ επιχειρήθηκε μεθοδικά η απαξίωση της Συνοδικότητας, ενός δομικού χαρακτηριστικού της Ορθόδοξης Εκκλησίας” αναφέρεται στην εισαγωγική τοποθέτηση του κ. Καλαντζή.

Υπογραμμίζεται ότι «τα κύρια επιχειρήματα αυτών των κινημάτων ανορθολογισμού προέρχονταν και διακινούνταν πρώτιστα μέσω του Διαδικτύου (ιστοσελίδες και μέσα κοινωνικής δικτύωσης) και δευτερευόντως μέσω συγκεκριμένων εφημερίδων που είναι γνωστό ότι εκπροσωπούν τον ακραίο χώρο».

Αναφορές στη Μόσχα

Η έκθεση εμμέσως πλην σαφώς επιρρίπτει ευθύνες για την αρχική στάση του Πατριαρχείου της Μόσχας, τονίζοντας ότι έδωσε επιχειρηματολογία και ερείσματα για τέτοιες συμπεριφορές:

«Στη μεγάλη πλειονότητά τους αναπαρήγαγαν (συνήθως, επιλεκτικά) τη στάση και τις ανακοινώσεις του Πατριαρχείου Μόσχας ή Κληρικών του και τα κηρύγματα ακραίων προτεσταντικών οργανώσεων των Η.Π.Α. Στην πρώτη περίπτωση, κύριος στόχος ήταν η ανάδειξη του Πατριαρχείου Μόσχας ως του μόνου γνήσιου εκφραστή και υπερασπιστή της Ορθοδοξίας σε αντίθεση με τη στάση του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Εκκλησίας της Ελλάδος που «πρόδωσαν την Ορθοδοξία» γιατί «υποτάχθηκαν» στο Κράτος και «τήρησαν τα μέτρα». Μετά την αλλαγή στάσης του Πατριαρχείου Μόσχας και την πλήρη ευθυγράμμισή του με την (ρωσική) κρατική πολιτική αντιμετώπισης της πανδημίας που οδήγησε στην υιοθέτηση σκληρότερων μέτρων (και μάλιστα μέτρων που αφορούσαν τον πυρήνα

της Ορθοδοξίας, δηλαδή τη Θεία Κοινωνία) από αυτά που υιοθέτησε η Εκκλησία της Ελλάδας, η χρήση των κειμένων του Πατριαρχείου Μόσχας σχεδόν εξαφανίστηκε χωρίς, όμως, να μειωθεί η προβολή του ως υπερασπιστή της Ορθοδοξίας, σε αντίθεση με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και την Εκκλησία της Ελλάδος που συνέχισαν να κατηγορούνται ότι «υποτάσσονται» στην (ελληνική) κρατική πολιτική αντιμετώπισης της πανδημίας».

«Ο Άγιος Παίσιος»

Στην έκθεση γίνεται επίσης αναφορά στην προσπάθεια κάποιων να αποδώσουν διάφορες θεωρίες σε Αγίους της Ορθοδόξου Εκκλησίας και κυρίως στον Άγιο Παΐσιο:

«Στη δεύτερη περίπτωση, επιχειρήματα συνιστούσαν απλές μεταφράσεις κειμένων από ακραίες προτεσταντικές οργανώσεις των Η.Π.Α., όπου συνυπήρχαν οι θεωρίες για το «χάραγμα του Αντίχριστου», για την παραγωγή εμβολίων από «αγέννητα παιδιά που δολοφονήθηκαν», για την «αλλαγή του ανθρώπινου DNA» ή για το «τσιπάρισμα» όλων των ανθρώπων με στόχο «την υποταγή τους σε μια παγκόσμια εξουσία». Δεν ήταν λίγες οι περιπτώσεις όπου αυτά τα κείμενα ή οι ιδέες δεν αποδίδονταν στους πραγματικούς συγγραφείς τους, αλλά σε Αγίους της Ορθοδόξου Εκκλησίας και κυρίως στον Άγιο Παΐσιο».

Οι επιθέσεις στην Εκκλησία

Η Ορθόδοξη Εκκλησία, την περίοδο της πανδημίας, δέχθηκε ταυτόχρονη επίθεση και από τα κινήματα αρνητών και αντιεμβολιαστών αλλά και από τους αντικληρικαλιστές. Γι’ αυτό έχει ιδιαίτερη αξία το γεγονός ότι η Εκκλησία της Ελλάδος, παρά τα όποια προβλήματα, καθυστερήσεις ή επιμέρους δυσαρμονίες, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην προστασία της δημόσιας υγείας αποδεικνύοντας για μια ακόμα φορά την κρίσιμη θέση που κατέχει στη δημόσια σφαίρα, καθώς εξακολουθεί να αποτελεί σημείο αναφοράς για τη μεγάλη πλειονότητα των Ελλήνων.

Τα διδάγματα

Καταλήγοντας ο κ. Καλαντζής αναφέρει:

«Τα διδάγματα που αντλούνται από την οικονομική κρίση που κορυφώθηκε το 2012, από την προσφυγική κρίση του 2015 αλλά και από την πλέον πρόσφατη κρίση της πανδημίας, όσον αφορά το πεδίο των θρησκευμάτων, είναι κοινά ως προς τις δυνατότητες και τον ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν οι

θρησκευτικές κοινότητες, και ειδικότερα η Ορθόδοξη Εκκλησία, κατά τη διάρκεια των κρίσεων, ώστε το έθνος να μπορέσει να τις αντιμετωπίσει επιτυχώς. Η παράμετρος αυτή είναι χρήσιμο να λαμβάνεται εγκαίρως υπ' όψιν στον σχεδιασμό αντιμετώπισης κρίσεων».

Φωτογραφία Αρχείου: Ραφαήλ Γεωργιάδης / ope.gr

Πηγή: www.orthodoxianewsagency.gr